

**LANSARE LA BM „B.P. HASDEU”:
TU EȘTI RUSUL CEL BUN
 DE MARIA PILCHIN
 ȘI SPINNER
 DE ARTIOM OLEACU**

Recent, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” din Chișinău a invitat publicul pasionat de poezie la o lansare a două volume poetice: *Tu ești rusul cel bun* de Maria Pilchin și *Spinner* de Artiom Oleacu. Cărțile au fost editate la editura „Pрут” în cadrul colecției „Teritorii”, fiind sprijinite financiar de Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Evenimentul s-a desfășurat în cadrul Cenaclului literar „Republica”, având-o în calitate de moderatoare pe președinta acestuia, scriitoarea Moni Stănilă, care a prezentat succint activitatea de creație a celor doi lansatori.

Despre prima carte detaliat a vorbit Nadejda Ivanov, cercetătoare la Institutul de Filologie „B.P. Hasdeu”, care a remarcat că a fost plăcut surprinsă după lectura volumul *Tu ești rusul cel bun*, arătând că a descoperit de data aceasta la autoare „un eu liric profund, care știe să proiecteze lumea interioară prin imagini simple”. De altfel, despre această calitate a noului volum scrie, în prefața intitulată „Două vorbe despre nevasta lui Ceapaev”, reputatul critic literar Alexandru Cistelean:

„Ca și cum ar face lucrul cel mai ușor și mai firesc își scrie Maria Pilchin poemele. Spontaneitatea lor e atât de cursivă – și cursivitatea lor atât de spontană – încât laolaltă fac dovada imediată a rafinamentului ca simplitate și a simplității ca rafinament. Se adaugă la asta o voce tonică, agreabilă numaidecât, care se implică și se detașează simultan în/și de stările construite și de evenimentele rememorate, într-un dans deopotrivă de afectuos și ironic, grav și ludic. E o tonalitate dezinvoltă, care nu s-a schimbat deloc pe parcursul volumelor și care se păstrează în toate registrele tematice, fie că e vorba de nostalgiiile copilăriei, fie că e vorba de madrigale șăgalnice ori de traumă moldavă. Trauma, prezentă la mai multe poete de peste Prut (și la poeți, desigur, dar la ei mai resentimentar), se ascunde și se relevă într-o memorie rănită de o viață / o istorie petrecută sub teroarea și fascinația casapului. Aici simbolul acestei terori istorice, sub care se înșiră toate generațiile (asumate în destinul Mariei), e vestitul Ceapaev, invocat nu doar cu resentimente, ci și cu un fel de sindrom Stockholm. E o variantă de exorcizare a istoriei care îmbină resentimentul și fascinația, lăsând drama să transpară din chiar seninătatea – ba chiar juisanța – evocării”.

Cartea e structurată în trei capitole: „sunt femeia martirului ceapaev”, „poemele mele xenologice”, „poemele mele rusești”, completate de un „ps” și „În loc de postfață”, semnată de Moni Stănilă.

Ca și majoritatea poezilor, autoarea își exteriorizează sentimentele, fie că ele sunt rele și dure, fie că sunt calde și duioase. Drept exemplu, pentru ultimele aprecieri poate servi poemul *clona*: „copilul nostru e semn că amorul s-a întrupat/ și această întruchipare este/ miracolul existenței noastre”. Sau tot aici: „nu poți să știi ce va fi mâine/ dar ziua de azi clipa în care copilul este

aici/ te face să trăiești întrupat/
și os din osul nostru să calce/
iarba acestei lumi/ și firul ei
să-și ridice capul/ spre a-l privi
cum trece”. Putem lua în sensul
de mai sus și poemul *rusul cel
bun*, care a dat și titlul volu-
mului: „tu ești rusul cel bun/
moscova fără tine e pustie/ tu
ești un rus adevărat/ rusul din
casa mea/ rusul cel frumos/ tu
ești marea mea rusie/ matușka
rusie din patul meu/ ești mai
mult decât un stat/ tu ești țara
mea/ ivan tzara/ țarul căruia îi
zic dada”.

Un exemplu de resentiment îl găsim în poemul *sunt femeia măritului ceapaev*: „o dată pe lună/ mă gândesc la ceapaev/ și armata lui roșie/ o dată pe lună/ toate femeile casei mele/ se întorc în mine și curg// de parcă ne taie ne căsăpește/ de parcă toate războaiele lumii/ coboară prin noi la vale/ de fiecare dată/ când merg cu mihu/ la pizzeria din colț/ și chelnerul ne aduce voios/ ketchupul picant/ îmi stă bucata în gât/ căci toate femeile casei mele/ mușcă odată cu mine”.

Dacă ar fi să definesc categoria în care aș plasa cartea *Tu ești rusul cel bun*, cred că aș da preferință celei de experiment. În premieră, sunt implicate unele personaje istorice, dar și dezvăluite unele momente personale care, conform tradiției, până mai ieri, erau ascunse sub zece lacăte, pe care Maria Pilchin le sfarmă și cu un simplu madrigal. E sfidare, curaj, o testare a publicului sau a criticii literare? Chiar și toate la un loc conduc către aceeași concluzie: carte experiment, care e o găselniță și pe care autoarea e în drept s-o exploreze și s-o amplifice.

Rămâne să mai completez că volumul cuprinde 26 de poeme, mai mari sau mai mici, cu referințe culturale, geografice și istorice. Cartea are o ținută grafică atrăgătoare, autorul designului copertilor este Sergiu Stanciu, iar redactarea artistică este asigurată de Roman Cătuiba.

Maria Pilchin are în palmares mai multe distincții și premii: a obținut ordinul „Meritul Cultural” în grad de Cavaler, Categoria A

„Literatura”, conferit de președintele României (2018); a mai fost distinsă cu Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova pentru Debut (2014) și pentru Cartea de eseu, critică și istorie literară (2018); cu Premiul „Mircea Ciobanu” pentru Poezie al Uniunii Scriitorilor din România (2016); cu Premiul Academiei de Științe a Moldovei, categoria Tineri cercetători „Pentru critică literară” ș.a. Totodată, am putea aminti și de câteva repere biografice: s-a născut în satul Răuțel, raionul Fălești, la 26 ianuarie 1982. În 2004, a absolvit Facultatea de Litere a Universității de Stat din Moldova (licență), în 2006 – Facultatea de Limbi și Literaturi Străine a aceleiași instituții (masterat) și în 2012 – Facultatea de Business și Administrarea Afacerii a Academiei de Studii Economice din Moldova (licență). A publicat cărțile: *Poeme pentru Ivan Gogh* (2015), *Praguri critice: eseuri, texte critice, interviuri* (2013), *De mână cu Marele Joker. Eseuri literare* (2013), *Poezie, Eros și Putere* (2017), *Realități poetice în zigzag* (2017), *Zarathustra e femeie* (2018) ș.a.

Al doilea protagonist din cadrul lansării de la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a fost Artiom Oleacu, actorul Teatrului Național „Satiricus I.L. Caragiale” din Chișinău. Frecventând Atelierul de Scriere Creativă „Vlad Ioviță” și Cenaclul Literar „Republica”, acesta a reușit, în ultimii ani, să debuteze și să câștige premii literare. În anul 2015, la Concursul de Dramaturgie, organizat de Uniunea Teatrală din Moldova, a luat un premiu. Apoi, în 2019, a fost distins cu premiul „Alexandru Mușina” (România) pentru volumul *miere pentru toate exponatele* (București: Tracus Arte, 2019). Același volum a mai luat Premiul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, la fel, pentru debut în literatură.

Scriitorul Dumitru Crudu a fost cel care a desecat noua carte a actorului Artiom Oleacu. Referentul n-a întârziat să menționeze că *Spinner* e mai bună ca prima carte și vine să reactualizeze tradiția cărților-poem. Ea poate că se va regăsi și în cele mai bune lucrări

ale anului 2021. Subiectul se axează pe o temă și nouă, și veche – cea a tatălui, a celui tată care nu e viu în viața copilului procreat. Iată de ce, ca o concluzie, poemul se încheie cu următoarele rânduri: „serile sunt lungi și plăcute/ când poți discuta cu tatăl tău/ tata și mama nu sunt același lucru”. Poemul chiar dacă e trist, nostalgic, e un semnal că în conștiința oamenilor sunt necesare remedii de însănătoșire, iar literaturii îi revine un rol semnificativ în acest sens. Sunt sigură că lectura acestui poem va sensibiliza publicul. Tânăr fiind autorul (născut în 1986, la Chișinău), primele succese literare îi vor stimula munca creativă și îi dorim din tot sufletul ca aceasta să se întâmple.

Consemnare de Raia ROGAC

REUȘITA NE FACE SĂ FIM ÎMPLINIȚI

*Mila ȘEREMET,
șef serviciu, Filiala „Transilvania”*

Anul 2021 este anul aniversar pentru Biblioteca „Transilvania”, Filială a BM „B.P. Hasdeu”. Festivitatea omagială prilejuită celor 30 ani de la fondarea bibliotecii s-a desfășurat în zilele de 31 august – 2 septembrie 2021, în scuarul Bibliotecii „Transilvania”. Am fost onorați de prezența doamnei dr. Mariana Harjevschi, director general al BM „B.P. Hasdeu”; Olga Ursu, viceprimar al mun. Chișinău; Elena Triboi, vicepretor, Sectorul Ciocana al mun. Chișinău; Valentina Volontir, șef Direcția Cultură a mun. Chișinău; dr. Sorina Stanca, director BJC „Octavian Goga”, România; dr. Marius Ciprian Toth, ministrul plenipotențiar al Ambasadei României în Republica Moldova.

Mesaje de felicitare

Dr. Mariana Harjevschi, director general BM „B.P. Hasdeu”

„Onorat public, stimați oaspeți, prieteni, colegi-bibliotecari ai BM „B.P. Hasdeu”, dar și de la BJC „Octavian Goga”, dragi cititori, locuitori ai acestui frumos sector – Ciocana. Este minunat să constăți că ceea ce oamenii au reușit să construiască în acești 30 de ani nu se rezumă la pur și simplu „s-a întâmplat”. Este vorba de o bibliotecă care a captat efemerul datorită colegilor de la BJ „Octavian Goga” din Cluj și de BM „B.P. Hasdeu” din Chișinău. Implicarea